

ВІДГУК

офіційного опонента на кваліфікаційну наукову працю

КОРОБАНЬ Марини Петрівни на тему:

«Підвищення продуктивності молодняку свиней різних вагових кондицій

за сучасних технологій годівлі та утримання»,

подану на здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Актуальність та доцільність дисертації. Поєднання вивчення продуктивності молодняку свиней різних вагових кондицій і породності та ефективності стрес-коректорів є новим підходом у дослідженні, що має значення для подальшого розвитку галузі свинарства. У дисертації представлено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукових завдань щодо виявлення оптимальних вагових кондицій при відгодівлі молодняку свиней сучасних генотипів та підвищення продуктивності свиней в умовах промислової технології за використання стрес-коректора.

Отже, зазначена тематика є актуальною як з наукової, так і з практичної точки зору, сприяє розв'язанню проблем ефективної відгодівлі свиней сучасних генотипів у складних умовах промислового виробництва продукції свинарства. Важливість теми дослідження «Підвищення продуктивності молодняку свиней різних вагових кондицій за сучасних технологій годівлі та утримання» та її актуальність не викликають сумнівів.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Аналіз дисертації Коробань Марини Петрівни показав, що авторка з належною повнотою схарактеризувала досліджувану проблему, сформулювала завдання, які було послідовно розв'язано у процесі наукового дослідження.

Дисертанткою особисто обґрунтовано вплив сучасних генотипів свиней їх вагових кондицій і факторів годівлі та передзабійного утримання на підвищення продуктивності відгодівельного молодняку, визначено мету й завдання дисертації, опрацьовано 220 джерел спеціальної і наукової літератури за темою дисертації, самостійно виконано основний обсяг експериментальних досліджень, проведено аналіз, узагальнення, статистичну обробку результатів досліджень, інтерпретацію та впровадження одержаних результатів у виробництво, підготовку публікацій.

З матеріалів наукових експериментів і публікацій дисертантка використала, за узгодженням зі співавторами, частину спільно одержаних результатів. Вибір напряму, методики досліджень, формування висновків здійснювалися спільно з науковим керівником.

Здобувачка чітко сформулювала мету дослідження, визначила наукову новизну, теоретичне і практичне її значення.

Дисертацію написано на належному науковому рівні, оформлено згідно з вимогами, подано табличні матеріали, рисунки та додатки. Позитивне враження справляють опрацьовані й аргументовані висновки і рекомендації, викладені в дисертації.

Належний рівень апробації результатів дослідження підтверджується участю здобувачки у науково-практичних конференціях міжнародного та всеукраїнського рівнів.

Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій. Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій виконаного дослідження забезпечені комплексною дослідницькою методологією, обґрунтованістю вихідних позицій авторки виконаного дослідження, застосуванням комплексу взаємодоповнюваних методів, адекватних предмету, меті та поставленим завданням, об'єктивним аналізом одержаних результатів експериментального дослідження, а також їх всебічною апробацією на науково-практичних заходах, успішним упровадженням результатів науково-дослідної роботи та застосуванням їх в освітній практиці.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в наступному: представлено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання щодо виявлення оптимальних вагових кондицій при відгодівлі молодняку свиней сучасних генотипів та підвищення продуктивності свиней в умовах промислової технології за використання стрес-коректора.

Уперше:

– визначено зміни рівня мінливості показників відгодівельних, забійних і м'ясних ознак молодняку свиней сучасних генотипів, отриманого в результаті поєднання двопородних свиноматок (велика біла×ландрас) з кнурами спеціалізованих м'ясних порід та ліній (дюрор канадської селекції, п'єстрен і Махтер французької селекції) за вагових кондицій 80 кг, 100, 120 та 140 кг;

– виявлено специфічні особливості формування відгодівельних, забійних і м'ясних ознак молодняку свиней сучасних генотипів за різних вагових кондицій;

– встановлено вплив рідкої кормової добавки (стрес-коректору) «LIPTOTRAN L» на продуктивні якості, поведінку відгодівельного молодняку свиней різних вагових кондицій за передзабійного утримання та якості туш.

Дістало подальшого розвитку вивчення впливу рідкої кормової добавки (стрес-коректору) «LIPTOTRAN L» на фізико-хімічні ознаки, процеси автолізу м'ясо-сальної сировини, отриманої від молодняку свиней за різних вагових кондицій.

Отримано нові дані щодо м'ясних і відгодівельних ознак, фізико-хімічних властивостей, гістологічної будови м'язової тканини та дегустаційної оцінки м'ясо-сальної продукції молодняку свиней сучасного генофонду різних вагових кондицій й доповнення їх раціонів функціональними кормовими добавками.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації.

Вивчення дисертації та опублікованих наукових праць Коробань Марини Петрівни дає можливість зробити висновок, що публікації авторки досить повно відображають основний зміст і положення дисертації, наукову новизну виконаного дослідження, рівень апробації наукових результатів.

Основні положення і результати дисертації викладено у 10 публікаціях, з яких 6 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 4 тези наукових доповідей.

Дисертація викладена на 210 сторінках, проілюстрована 40 таблицями, 30 рисунками і 8 додатками. Список літератури налічує 220 джерел.

У «ВСТУПІ» подано обґрунтування вибору теми дослідження, зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, і завдання досліджень, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну та окреслено практичне значення одержаних результатів, надано відомості щодо їх упровадження та апробації, кількості публікацій здобувачки, у яких відображено основні положення дисертації.

У першому розділі «ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ЗА ТЕМОЮ ТА ВИБІР НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» дисертанткою розкрито питання, стан та тенденції розвитку свинарства у світі, перспективні породи, типи та лінії свиней для сучасного промислового свинарства, основні аспекти формування м'ясних ознак свиней, обґрунтовано досліджувану проблему.

При викладенні розділу відмічається власна думка авторки щодо спрямування та доцільності досліджень за визначеною тематикою. По тексту розділу є конкретні посилання на наукові праці провідних авторів у галузі наукового супроводу свинарства. Текст написано грамотно. Авторка кваліфіковано коментує різні погляди вчених-дослідників на окреслені проблеми.

У другому розділі «ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА Й ОСНОВНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ» послідовно наведено етапи досліджень, що в себе включали проведення двох науково-господарських дослідів у рамках чотирьох етапів.

Загальна схема досліджень логічна щодо питань, спрямованих на вирішення поставлених завдань. Загальна схема симетрична за визначеними проблемами. Дослідження проводилися як за класичними методами, так і за сучасними, що визначає елементи новизни.

У третьому розділі «РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ», який складається з 4 підрозділів, повною мірою описано одержані результати у двох науково-господарських дослідях з відповідними висновками.

У четвертому розділі «АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» авторка підсумовує у короткому огляді всі матеріали досліджень. Достатньо кваліфіковано узагальнює весь експериментальний продукт досліджень, порівнює з думками інших

дослідників, що опублікували свої результати наукових досліджень за аналогічною проблематикою.

Дисертація містить 14 висновків і дві пропозиції виробництву.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності. Аналіз дисертації та наукових публікацій не виявив фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації чи будь-яких інших порушень принципів академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Водночас, не дивлячись на відзначені досягнення, дисертація не позбавлена певних недоліків та дискусійних положень, тому дозволимо висловити деякі зауваження й побажання:

1. В анотації для більш чіткого представлення вирішених завдань перші два абзаци доцільно скоригувати і об'єднати в один, адже вони, певною мірою, дублюють один одного.

2. Вважаю за недоцільне у списку умовних скорочень робити розшифровку термінів, що використовуються по тексту дисертації один раз або взагалі не використовуються. Наприклад АФ – агрофірма; ПК – приватна компанія; ЧБП – *червона білопояса порода свиней*.

3. У розділі «Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами» зазначено, що «дисертаційна робота є складовою частиною науково-дослідних робіт кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Національного університету біоресурсів і природокористування України на 2021–2025 рр., і виконана згідно з темами: «Підвищення продуктивності молодняку свиней різних вагових кондицій за сучасних технологій годівлі та утримання» (номер державної реєстрації 0122U200077; 2021–2025 рр.)», але по номеру державної реєстрації видно, що робота затверджена у 2022 році. Така ж ситуація і з іншими двома завданнями.

4. Бажано було б уточнити мету досліджень, оскільки формулювання «підвищення продуктивності» більш актуально для другого науко-господарського досліду, а перший сфокусований на виявленні чи встановленні найбільш доцільних вагових кондицій для забою свиней.

5. Назва підрозділу 3.2 не відповідає назві, що наведена у змісті.

6. Назва показників у табл. 3.11 потребує коригування, зокрема «втрати після охолодження 24 год. % – втрати маси туші після охолодження 24 год. %», «над 6–7 грудним хребцем, мм – на рівні 6–7 грудних хребців».

7. У «ДОДАТКУ Ж» порушена нумерація списку опублікованих праць за темою дисертації.

8. Висновки 1, 12 і 13 бажано викласти в минулому часі.

Висловлені зауваження і побажання, швидше, є рекомендаціями для подальшої наукової роботи й не зменшують високої оцінки дослідження Коробань Марини Петрівни в цілому, його наукової та практичної значущості.

Загальний висновок. Дисертація на тему: «Підвищення продуктивності молодняку свиней різних вагових кондицій за сучасних технологій годівлі та утримання» є завершеним, цілісним, самостійним науковим дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 року, наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, а її авторка Коробань Марина Петрівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Офіційний опонент директор Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН, доктор сільськогосподарських наук, професор Олександр ЦЕРЕНЮК